

Beteckning: Rel C ht 2004:2

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap

Varför den kristna högern stödjer George W Bush

Per Agne Eklund
December 2004

C-uppsats, 10 poäng
Religionsvetenskap

Religionsvetenskap C
Handledare Jari Ristiniemi

Innehållsförteckning

Inledning	s.2
Frågeställning	s.3
Syfte	s.3
Metod	s.4
Tidigare forskning	s.4
Disposition	s.5
Bakgrund	s.5
Historik	s.6-13
Ideologi	s.13-16
I Dagsläget	s.15-17
Kristna högern	s.17-20
Diskussion	s.21-22
Källförteckning	s.23

Inledning

Amerika- det nya Kanaans land:

Ni är världens ljus. En stad uppe på ett berg kan inte döljas och när man tänder en lampa sätter man den inte under sädesmåttet utan på hållaren, så att den lyser för alla i huset. På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er fader i himmelen.(Matteusevangeliet 5: 14-16).

Som president beskrev Ronald Reagan i sina politiska tal ofta USA som den lysande staden på berget. "In God we trust" står det på de amerikanska dollarsedlarna och president Bush avslutar varje framträdande med God bless. Trots att USA är den första sekulära staten i modern tid är inget land mer kyrksamt. Där finns mer än 300 kristna samfund. 60 procent av väljarna är medlem i ett samfund, 40 procent går varje vecka i kyrkan mot 14 procent i Storbritannien och 12 procent i Frankrike. Det kristna budskapet sprids varje dag över den amerikanska kontinenten av 200 kristna TV-kanaler och 1500 kristna radiostationer. Nio amerikaner av tio tror på Gud, åtta av tio tror på underverken i Nya Testamentet och att de ska möta sin skapare på den yttersta dagen. Sju av tio tror på ett liv efter döden, fem av tio tror på änglar, fyra av tio på Djävulen medan endast tre av 100 amerikaner inte säger sig ha någon tro alls. 44 procent anser att Jesus är enda vägen till frälsning, 28 procent att varje ord i Bibeln måste tas bokstavligt medan 27 procent förnekar att Bibeln kan innehålla uppgifter som är vetenskapligt eller historiskt felaktiga. Dessa undersökningar gjordes före 11 september år 2001. Sedan dess har de religiösa strömningarna blivit ännu starkare. I en undersökning publicerad i New York

Times i mars 2003 sade sig 46 procent vara pånyttfödda efter att ha haft en personlig frälsningsupplevelse. 1993 låg denna siffra på 30 procent. USA är fortfarande ett land med stark religiös prägel, 85 procent av innevånarna anser sig vara religiösa. Det viktiga för Bush är att 40 procent av dessa är vita, evangeliska lutheraner. Det finns många slags evangeliskt kristna men de delar en osviklig tro på Bibelns ofelbarhet. De vita, evangeliskt kristna är förmodligen den enskilt största väljargruppen i USA. De är många fler än afroamerikanerna och övervägande lojala mot sitt parti. 80 procent av USA:s vita protestanter stödjer Bush. Denna lojalitet är inte beroende på Irak eller ekonomin utan styrs av religiös tro och en instinktiv känsla av att presidenten är en troende man. Kerry väcker inte alls sådana känslor trots att han har tillhört katolska kyrkan hela sitt liv. Ingen modern president har inkluderat sin religiösa tro så ofta i retoriken som Bush. Han uppmuntrar religiöst baserad välgörenhet och berättar hur han rådslår med en högre fader istället för sin egen. Kerrys problem är att det finns fler evangeliskt kristna idag än 1996.

Frågeställning

Det var med anledning av att valet i USA återigen vanns av George W Bush som min frågeställning formades. Vad är det som gör att den så kallade kristna högern mycket medvetet stödjer Bush i dennes strävan efter att styra världens mäktigaste land ? Vad är det i den amerikanska kulturen som har medfört ytterligare en valseger för George W Bush ? Det är också intressant i sammanhanget varför just Bush favoriseras av den kristna högern och inte hans kombattant John F Kerry som också säger sig vara religiös, dock katolik till skillnad mot Bush som är frikyrklig.

Syfte

Jag kunde inte undgå att förvånas över när George Walker Bush ännu en gång vann presidentvalet i USA. Därför ville jag undersöka varför stora grupper kristna stödjer honom med sina röster i valet till president.

Metod och tidigare forskning

För att definiera ordet kultur gick jag till den tyske sociologen Norbert Elias som säger följande om de båda begreppen civilisation och kultur:

Civilisation innebär en process eller i varje fall resultatet av en process. Det avser något som ständigt är i rörelse. Det tyska begreppet kultur däremot avgränsar civilisationen. Begreppet civilisation tonar ned de nationella skillnaderna mellan olika folk, det lägger tonvikten vid vad som är gemensamt för alla människor. Det tyska begreppet kultur däremot betonar nationella skillnader. Medan begreppet civilisation uttrycker en utbredningstendens hos koloniserade grupper och nationer, speglar begreppet kultur självuppfattningen hos en nation som tvingats fråga sig: Vad är egentligen vår egenart ? och en nation som tvingats söka efter att konsolidera sina gränser såväl i politisk som andlig mening.

Då båda dessa benämningar kan sägas passa in på USA och att det efter den 11 september 2001 verkligen har handlat om att säkerställa gränser i både politisk och andlig mening så gällde det sedan att gå vidare och finna material som definierar både den kristna högerens tillblivelse och hur den kan styra i ett Amerika av idag. Vad som skulle göras var att leta reda på författare som hade tagit upp detta ämne i böcker och artiklar. Med ämnet menar jag då hur den kristna högern i USA är uppbyggd, vad den tror på och vilka dess viktigaste frågor är.

Jag har där funnit en god sammanställning om högerfundamentalism i olika läger i Förenta Staterna av Mattias Gardell, religionshistoriker. Även diplomaten Ingmar Karlsson har varit fruktbar att hämta mycket av religionshistoriken ifrån. Även Internet och diverse uppgiftskällor har varit behjälpliga.

En av de stora teologiska filosoferna som påverkat religionsvetenskapen är Paul Tillich. Han föddes i Tyskland där han verkade fram tills 1933. Efter att ha tagit avstånd från nazismen flyttade han till USA och verkade där som forskare och

tänkare. Vad säger den teologiske filosofen Paul Tillich om ångest och religion ? Mycket av det mod att vara till, som skapas av religionen, är ingenting annat än en önskan att begränsa sin egen tillvaro och förstärka dess gränser med religionens hjälp. Även om religionen inte direkt leder till patologisk självreduktion kan den minska människans öppenhet mot verkligheten. På så sätt kan religionen skydda och ge näring åt ett neurotiskt tillstånd. Det finns ingen specifik tidigare forskning i varför den kristna högern i USA så tydligt stödjer och favoriserar George W Bush. Däremot har förstås delar av ämnet tangerats när författare som Mattias Gardell och Ingmar Karlsson som jag tidigare har nämnt försökt att förstå den religiösa undertexten i mycket som angår de Förenta Staterna, jag redovisar för deras syn här. Jag vill även här referera till filosofen Paul Tillich som kan förklara att användandet av religion ibland kan medföra en patologisk självreduktion.

Disposition

Denna uppsats kommer efter de inledande delarna om frågeställning, syfte metod och tidigare forskning att innehålla en bakgrund, en historik, en ideologi, ett dagsläge, ett avsnitt om den kristna högern samt avslutningsvis en diskussion.

Bakgrund

Antalet amerikaner som kan räknas till den kristna högern är någonstans emellan 20-50 miljoner. Enligt opinionsundersökningar som gjordes under år 2002 menade hela 70 procent av USA:s befolkning att det var viktigt att presidenten var strängt religiös. Den kristna högern var länge växelväljare. 1960 röstade de mot katoliken Kennedy men stödde dennes partikamrat Carter 1976. De gav sedan ett kraftigt stöd åt Reagan både 1980 och 1984 och stödde Bush den äldre mot Clinton 1992. De kontrollerade då det republikanska konventet och tvingade Bush till höger i många frågor men till homosexuellas rättigheter stöds enligt opinionsundersökningar av bara 10-15 procent av de

amerikanska väljarna. Detta gör det intressant att försöka ge en återblick över hur religionen ändå från början i amerikansk historia spelat en viktig roll.

Historik

De protestantiska högerkristna i USA har djupa historiska rötter. De puritaner som landsteg i Massachusetts år 1620 trodde bergfast att de upprättade ett nytt Israel och hela det kolonialistiska företaget sades vara gudomligt styrt. Pilgrimsfäderna på Mayflower identifierade sig med de gamla hebréerna och såg den nya världen som Kanaans land. De jämförde problemet med bosättningen med judarnas plågor i det forna Egypten. Liksom Israels barn hade fått tillstånd att rensa det förlovade landet var de nordamerikanska indianerna och urinnevånarna ett ogräs som måste bort. Denna syn på amerikanerna som Guds utvalda folk blev en del av den amerikanska självuppfattningen. Även frihetskriget sågs i bibliska termer som en ny exodus, där detta nya Israel befriade sig från Georg den tredjes tyranni, dåvarande konung i det brittiska väldet. Invandrarna tillhörde de flesta av de olika protestantiska kyrkor och sekter som den gamla kontinenten hade varit full utav. De olika samfunden har levt i ömsesidig förståelse alltsedan dess. Dock har alla försök att skapa en enhetlig nationell amerikansk kyrka varit misslyckade. Det finns en speciell spricka i vad den amerikanska staten ska vara- sekulär eller protestantisk-evangelisk- som består än idag.

Ursprungligen var fem grundsatser gemensamma för dessa protestanter: Bibelns absoluta auktoritet, erkännandet av Bibeln som det enda sanna historiska dokumentet, tron på det eviga livet efter frälsning genom Jesus Kristus, vikten av missionerande verksamhet och andlig pånyttfödelse som den beskrivs i Johannes evangeliums 3:e kap,3-7." Sannerligen, jag säger dig, den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike".

Vid tiden för den amerikanska revolutionen och självständigheten var Amerika ett protestantiskt land. Katolikerna utgjorde vid denna tidpunkt ungefär 1 procent av befolkningen. Protestanterna kände sig hotade av

industrialiseringen och massinvandringen. Detta utgjorde ett hot mot deras syn av att USA var ett utvalt land för frälsta protestanter. På 1840-talet hade 2,5 miljoner katoliker bildat det största samfundet vilket sågs som ett hot i ett land som länge betraktat påven som antikrist. Jeffersons republikanska parti splittrades år 1820 upp i två partier. Den tendens som förespråkade delstaternas rättigheter bildade det demokratiska partiet medan centralisterna bildade labour. Detta är dock inte ideologiskt sammanhållna partier efter europeisk mall utan snarare valkoalitioner sammansatta av skilda intressegrupper och ideologiska tendenser. I frågor av centralvikt har de dessutom bytt position. Republikanerna uppstod som förespråkare för en union med stark centralmakt och hade många talesmän för slaveriets upphörande och de svartas rättigheter. Demokraterna framstod vid samma tid som förespråkare för delstaternas rättigheter och sydstatsdemokraterna ville slå vakt om Förenta Staterna som en vit nation. Den unga amerikanska nationen byggde på de två pelarna frihet och slaveri. Den vite mannen var modellen för en människa, de svarta betraktades som egendom. De svarta utgjorde 20 procent av befolkningen i de 13 kolonierna vid tiden för den amerikanska revolutionen men var uteslutande slavar. Vid tiden för revolutionen var Amerika till 98 procent protestantiskt. Den första invandringslagstiftningen som antogs år 1790 slog fast att invandrare måste vara fria, vita personer. Fyrtio år senare ökade invandringen markant från Irlands katolska distrikt. Detta medförde den första stora förändringen av landet. Antikatolska strömningar fanns i det protestantiska folkdjupet redan före självständigheten. Dessa stämningar växte sig starkare vartefter andelen katoliker i Amerika ökade. Antikatolska sammanslutningar menade att katolska ledare försökte underminera Förenta Staterna genom att exportera sin överflödiga befolkning. Man betonade att katolikerna kom från länder utan demokratisk tradition och därför inte kunde assimileras.

Amerikanismen har konstruerats genom att Förenta Staterna identifierats som det förlovade landet. Amerikaner är det utvalda folket som av Gud givits en

jungfrulig kontinent och uppdraget att där bygga det nya Jerusalem.

Den identitetskristna läran går ett steg längre och hävdar att de nordeuropeiska nybyggarna rent biologiskt utgör Guds folk, såsom ättlingar till Israels förlorade stammar. Det finns beröringspunkter mellan identitetskristna och den kristna högern i frågor som abortmotstånd, synen på mannen som familjens överhuvud, krav på att kristen morgonbön ska återinföras som skolobligatorium, att landet ska förbli en kristen nation, förbud mot homosexualitet och en radikal nedmontering av välfärdsstaten. Men olikt de identitetskristna har de stora högerkristna grupperingarna synen att judarna är legitima ättlingar till de gammaltestamentliga berättelsernas huvudaktörer.

Antijudiska stämningar växte sig starka i Förenta Staterna efter en omfattande judisk invandring från Östeuropa mellan åren 1880-1924. Liksom de antikatolska folkrörelserna misstänkliggjorde katoliker för att vara mer lojala mot påven än mot landet ifrågasatte amerikaner judarnas lojalitet. Förutom att man talade jiddish istället för engelska var det tre faktorer som spelade en avgörande roll: förnekandet av Jesus Kristus som världens frälsare, den judiska självbilden som Guds utvalda folk och judarnas stora roll i den socialistiska rörelsen. Bilden av USA som det förlovade landet och som en vit nation under en protestantisk Gud öppnade för importering av antijudiska föreställningar från Europa där judarna framstod som Jesus mördare enligt lutheransk tradition. Man kunde med fasa peka på judiska traditioner som säger att jungfru Maria var en sköka och att Jesus kom till helvetet som straff för sin självhävdelse. Förenat med den kristna föreställningen om arvssynden kan kommande generationer judar göras kollektivt ansvariga för korsfästelsen fram tills den dag judarna omvänder sig och erkänner Jesus.

Ungångsvisioner växte fram, dagens onda samhälle ska snart störtas efter ett krig mellan Gud och Satan. Antikrist ska komma som Paulus förutspått, han ska förleda mänskligheten och sedan drabba denna med en tid av svåra vedermödor. I sju år ska han plåga och massakera människor, sedan kommer Jesus och besegrar Satan i den sista striden på slätten Harmageddon utanför Jerusalem och så inleds den sjunde och sista tidsåldern. Jesus ska sedan

härskas i 1000 år innan den yttersta domen sätter slutpunkt för historien. Förenta Staterna håller på att förändras. Det som först var en vit protestantisk nation förd av Gud till den nya världen för att där bygga upp det nya Jerusalem är varken vit eller protestantisk längre. 1965 ändrades den lagstiftning som tidigare begränsat utomeuropeisk invandring för att landets etniska och rasmässiga sammansättning skulle säkras. På några årtionden har andelen vita amerikaner minskat från 90 till 74 procent. Demografer spår att vita kommer att förlora sin majoritetsställning i USA omkring år 2050-60 om denna trend fortsätter.

Om vi istället för Satan sätter in Saddam Hussein eller Usama bin Ladin, valet är fritt, så träder en närmast kuslig likhet med dagens situation fram. Vita rasideologer föreställer sig att den egna rasens fortlevnad och expansion är av överordnat värde och har en vision av ett framtida samhälle där övriga verksamheter underordnas detta mål. Storbolag som etablerar sig utanför det land i vilket de uppstod betraktas som landsförrädare. Ekonomi, vetenskap, politik, konst och medicinsk forskning måste alla orienteras mot rasens väl och man hävdar en moral vars värden dels hämtas från det medeltida europeiska samhället och dels från det vita världsherraväldets epok. 1995 publicerade Peter Brimlow en storsäljande bok i USA vars titel var Alien Nation. Där säger han sig presentera fakta som länge undertryckts i det offentliga amerikanska samtalet. Brimlow diskuterar konsekvenserna av 1965 års förändrade invandringslagstiftning och menar att de Förenta Staterna går mot en multikulturell katastrof av oanade mått. De multikulturella, mångrasiga samhällena fungerar inte, menar Brimlow och ger följande exempel: Tjeckoslovakien, Sovjetunionen, Jugoslavien, Libanon, Pakistan och Sri Lanka. 1996 publicerade Harvard-professorn Samuel P Huntington en bok om civilisationernas historia. Västvärlden står, enligt denna skrift, inför ett avgörande hot. Den islamiska renässansen och de asiatiska mirakelekonomierna visar att andra civilisationer kommer att ta över västvärldens roll. Muslimer i Europa och Förenta Staterna ger ej upp sin religiösa identitet och pressar USA att öppna för en multikulturell kultur vilket

kommer att få förödande konsekvenser. Från mitten av 1970-talet har det i Förenta Staterna kunnat observeras ett attitydskifte i riktning mot ett växande motstånd hos vita medborgare som tidigare varit villiga att stödja åtgärder som syftade till jämlikhet mellan raserna, en förändring som bekräftades i valet av Ronald Reagan år 1980. Därefter ökade klyftorna mellan svarta och vita dramatiskt.

I dag vill republikanerna begränsa centralmakten och framstår ofta som den vita majoritetens parti mot minoritetsgruppers intressen, medan demokraterna oftare attraherar olika etniska, religiösa och sexuella minoriteter. Under 1990-talet har cirka hälften av det amerikanska folket inte brytt sig om att rösta, vilket pekar på klyftan mellan folket och dess valda representanter.

Den högerkristne predikanten Jerry Falwell menar att Satan fick fria händer i USA 1992 när Bill Clinton valdes till president. Falwell stödde sedan George W Bush under presidentvalet år 2000. När rösträkningscirkusen pågick som värst i Florida instruerade Falwell 162.000 pastorer att uppmuntra sina församlingsmedlemmar att via epost uppmana Al Gore att ge upp kampen om Vita Huset. Varje medel är rättfärdigt som kan tjäna förberedelserna för Kristi återkomst. Detta har medfört en kluvenhet inför den förhatade och fruktade moderniteten. Trots att den kristna högern är motståndare till det moderna samhället gör de ett undantag för dess tekniska landvinningar. media sprids det antimoderna budskapet. I detta påminner den kristna högern om de islamiska fundamentalisterna. Huvudfienderna är den sekulära humanismen, kommunismen, den liberala frigjorda hedonismen och narcissismen. Vidare finns det en patriotisk fruktan för att den amerikanska nationen ska upplösas i globaliseringens tidsålder och att USA ska förlora sin roll som världens ljus. Den kristna högern spelar således en oproportionerligt stor roll i valkampanjerna, då inte minst i de lokala valen, där en liten målmedveten grupp lätt kan påverka valutgången. Clintons seger visade att deras politiska agenda aldrig kan få en politisk majoritet. Om de visar sig för starka mobiliseras en motoffensiv. Huvudpunkterna på den kristna högerns agenda är obligatoriska skolböner, abortförbud, nej till de homosexuellas rättigheter.

Genom bidrag från storbolag och konsortier erhöll George W Bush den hittills största kampanjkassan i landets historia (år 2000) med dryga hundra miljoner dollar som i svensk valuta motsvarar 950 miljoner kronor. Trots det besegrades han i valet av Al Gore i termer av flest röster. En halv miljon fler amerikaner röstade på Gore än Bush. Det amerikanska valsystemet bygger dock inte på en man - en röst utan Bush kunde bli president sedan han erövrade ett kritiskt antal delstater. Då en överlägsen majoritet afrikanska amerikaner röstade på Al Gore hade med stor sannolikhet Förenta Staterna letts av en annan president än Bush om röstförfarandet hade varit samma för alla amerikaner, oavsett rasstillhörighet, inkomstnivå och bostadsort.

Valet av George W Bush tycks ibland ha avgjorts av det repressiva fängelseindustriella system som etablerades under Reagan och därefter förstärktes under George Bush d.ä och hans efterträdare Bill Clinton. Den nyliberala politiken under Reagan och Bush skapade omfattande sociala problem med nyfattigdom och vidgade klyftor mellan svarta och vita amerikaner, vilket man försökte kontrollera med repressiva sanktioner. Svarta amerikaner döms av hävd oftare till fängelsestraff än vita amerikaner. Har man dömts till fängelsestraff i USA så berövas man sina demokratiska rättigheter, som att rösta. Jag menar att det troligen haft en påverkan för hur George W Bush år 2000 kom till makten och hur han behåller sin styrande makt i USA med hjälp av den kristna högern.

Den samordnade terrorattacken mot symbolerna för den amerikanska ekonomiska och militära makten den 11 september år 2001 skakade landet i dess grundvalar. Trots alla krig landet varit indraget i under 1900-talet var det första gången sedan det amerikansk-brittiska kriget år 1812 som någon anföll det amerikanska fastlandet. Den trygghet världshaven tidigare givit amerikanerna var som bortblåst. I en debatt på TV-stationen ABC hade barn ringt in frågor till den amerikanska administrationen. Ett barn ställde den fråga som många amerikaner brottats med. Varför hatar terroristerna oss så ? President Bush d.y svarade " De hatar oss för att vi är frihetens fyrbåk, de hatar oss för att vi är goda, de hatar oss för att detta är möjligheternas land."

Sådana här ljusfyllda, känsloladdade uttalanden tror jag kan kraftigt apellera till kristna väljare som där kan se en koppling till George W Bush:s egna tro som han livligt saluför. Den i Amerika verksamme muslimske ledaren Farrakhan menar att: " Sedan Adam har ingen person eller nation haft makt att råda över hela världen. Genom Guds försyn aspirerar nu Amerika på den positionen. Landet är välsignat av Gud och har givits positionen som Guds ställföreträdare på jorden med Bush som kalif. Om Bush fortsätter den inslagna vägen kommer kriget mot terrorismen inte att utrota utan snarare öka den. Om presidenten fortsätter sin aggression mot muslimska länder kommer han att göra vad ingen muslim lyckats med sedan kalifatets dagar, att ena den islamiska världen i ett heligt krig, denna gång mot den store Satan, Amerika. Farrakhan har också sagt följande angående läget i USA: "Regeringen kan inte skylla på Saddam Hussein eller Usama bin Ladin. Det finns 15 miljoner hemlösa i Amerika, det finns 42 miljoner oförsäkrade amerikaner, miljoner amerikaner sitter i fängelse och en tredjedel av de som går ut skolan är funktionella analfabeter. Vår kamp står inte i Irak, vår kamp för rättvisa utspelar sig i Amerika."

År 2000 ändades Bill Clinton eran då George W Bush tillträdde presidentämbetet genom att erövra en minoritet av landets röster. Presidentvalet visade på allvarliga brister i den amerikanska demokratin inte minst genom den rasistiska praktik som i vissa delstater tycks ämnad att utestänga delar av den afrikansk-amerikanska underklassen från rätten att delta i den demokratiska processen. Under kongressvalet hösten 2002 underströks ytterligare det demokratiska underskottet i det som rent slentrianmässigt brukar kallas världens största demokrati. Detta trots att landet varken är störst till ytan(grannlandet Kanada är större) eller till folkmängd.(Indien har 3 gånger så många innevånare som USA). I en intervju från 1999 sade Usama Bin Ladin följande " Vi säger till det amerikanska folket att om de värdesätter sina barns liv bör de sträva efter en nationalistisk regering som istället för att gå judarnas ärenden ser till landets intressen. Annars för vi vår kamp till Amerika".

" Usama bin Ladin är en fascinerande person som vi gjorde klokt i att studera närmare. En välbärgad man som använder sina rikedomar till att kämpa, döda och kanske dö för sin heliga tro. Det enda de flesta amerikaner skulle döda för är deras pizza, öl, bollsporter, shoppingcentra och stadsjeepar. Vi har i sanning blivit en degenererad nation".

Ideologi

Identitetskristenheten uppstod i Förenta Staterna mot slutet av 1930-talet när den brittisk-israeliska teologin kombinerades med antisemitism, rasideologi och högerextremism. Den brittisk-israeliska teologin menade att Amerika egentligen var Israel grundat på sådana fakta som att de amerikanska kolonierna ursprungligen var 13 till antalet, lika många som de Israels förlorade stammar som försvann år 700 f.v.t. I en bok utgiven av den identitetskristna församlingen Church of Jesus Christ sägs att Gud först skapade de icke-vita raserna. I Mosebok 1:25 där Gud den femte dagen skapade de vilda djuren och deras arter. Dagen efter skapade Gud den vita människan till sin avbild och gav henne uppdraget att lägga jorden under sig och råda över alla djur på jorden, även de tvåbenta som enligt denna logik även inkluderar svarta som endast värtaliga representanter för de vilda djuren. Apokalyptiska föreställningar är vanliga i den identitetskristna världen. Den ariske Jesus framställs som en gammaltestamentlig krigarkonung, mördad av de sataniska judarna, men förutspådd att återkomma inför den slutgiltiga kraftmätningen mellan Gud och Satans folk. Förenta Staterna utgör en central arena i kampen om världsherraväldet. Gud har befallt arierna att döda alla amerikanska urinnevånare och erövra landet för att bygga det nya Israel. Judarna har fört dit de svarta som slavar i syfte att fördärva landet.

Vidare menar dessa kristna att USA:s snabba förfall under den sionistiska ockupationsregeringen förebådar den kommande Apokalypsen men då kan alla bibeltrogna vita amerikaner lugnt invänta Jesus återkomst. Hittills har jag i uppsatsen tagit mina fakta från en svensk diplomat vid namn Ingmar Karlsson som har många insikter om hur religionen styrt olika samhällsbildningar i

skilda delar av världen. Mattias Gardell har i sin bok "Rasrisk" följt flera radikala grupperingar på yttersta högerkanten i USA, vissa med kristna förtecken, andra inte. Åren 1996-97 bedrev Gardell ett fältarbete i det vita högerradikala Amerika, från Ku Klux Klan och vidare högerut. I vildmarksområdena mötte han radikaler som sökte sig undan städernas förfall. Den vita rasideologins stödtrupper är ett tvärsnitt av den vita amerikanska befolkningen, undantaget de allra rikaste och de allra fattigaste. Ett citat från rasideologen George Hawthorne säger att: "Vi, världens vita folk utgör endast åtta procent av jordens befolkning. Ändå representerar vi 75 procent av alla vetenskapliga, medicinska och filosofiska landvinningar. Vi har tillfört världen så mycket att planeten är oss ett tack skyldig. Vi har inte behandlat andra folk väl men det är priset för vår expansion. Varje art på jorden kommer att utrota andra arter om det behövs för att överleva och blomstra, vi är de starkaste. Lika litet som vargen ska skämmas över att han dödar hjorten, lika litet ska vi känna skuld över att vara starka. Vi ska känna stolthet över vår makt. Ty mäktiga var våra förfäder och mäktiga skola vi ock vara."

Tydligen har tidigare republikanska ledare i USA också varit böjda att tro sig ha en nära allians med Gud och i denna tro startat invasionskrig som orsakat mycken förstörelse och blodspillan. "Judiska frimurarsatanister leder den globalkommunistiska världsordningen". Detta uttalande kommer från George W Bush d.ä och ett tal som han höll inför kongressen i september 1990. I talet, som hölls mot bakgrund av Berlinsmurens fall 1989, kommunismens sönderfall i Sovjetunionen och Saddam Husseins intåg i Kuwait, uttryckte Bush d.ä att "händelser som dessa erbjuder en sällsynt möjlighet att röra oss mot en historisk period av samarbete. Ur dessa tider kan en ny världsordning växa fram". Föga anade president Bush vilka tolkningar dessa ord skulle leda till. Utanför Förenta Staterna, exempelvis i de framväxande islamistiska rörelserna tolkades det som en vision om en USA-ledd global hegemoni. Bland landets vita rasradikaler, patriotiska miliser och konspirationsteoretiker tolkades det som ett kodord för den globala konspiration som avsåg att förslava den frihetsälskande amerikanska befolkningen.

Konspirationsteorierna har en tematisk kontinuitet i USA. Även om de tänkta konspiratörerna skiftar efter attitydsvängningar i det amerikanska samhället tycks de finnas över tid. Den antikatomiska bekännelse-litteraturen lever som genre ännu kvar även om de ondskefulla antiamerikanska konspiratörerna inte längre nödvändigtvis är katoliker utan även satanister eller globalister. En konspirationsteori lanseras av Terry Cook, kristen fundamentalist och pensionerad polis från Los Angeles. Han menar att globalisternas plan är att förverkliga profetian i Johannes uppenbarelsebok 13:16-17 om vilddjurets märke. Cook menar att alla nyfödda barn som föds på ett allmänt BB i USA får ett chips inplanterat. Därmed kommer alla blivande amerikaner att kunna kontrolleras via dator och därmed förverkligas Uppenbarelsebokens beskrivning av den yttersta tiden: Antikrist förmår alla, både stora och små, att låta giva sig ett märke på högra handen eller på pannan, så att ingen får vare sig köpa eller sälja något, utom den som är märkt med vilddjurets namn eller tal. De identitetskristna kyrkorna betraktar den ursprungliga konstitutionen som ett gudagivet dokument och vill se en återgång till de gyllene år då USA styrdes av revolutionens fäder, alltså innan deras visioner undergrävdes av konspiratörerna.

I dagsläget

Det har i olika amerikanska media berättats om att George W Bush i sina tidigare år var något av en förlorare med dåliga betyg som använde mycket alkohol och hade föga inriktning och mål med sitt eget liv. På sin 40-årsdag bestämde sig Bush för att upphöra med allt missbruk och blev frälst av den i USA så kände predikanten Bill Graham. Det är sällan Bush för invecklade teoretiska diskussioner. Han vägleds av Gud själv och ber intensivt i svåra stunder. När han nyligen fick frågan vilka de tre värsta misstag är som han har begått blev han svarslös. Detta därför att Bush ansåg att han aldrig begått några misstag.

Om religionen är ett personligt trumfkort för Bush så gäller motsatsen för John F Kerry. För den demokratiske kandidaten är religion en privat angelägenhet. Han är ingen talesman för sin kyrka och kyrkan är ingen talesman för USA,

menar Kerry. Han är den förste presidentkandidat och tillika katolik, efter John F Kennedy, som regelbundet går i mässan men ändå behåller sin tro för sig själv. Han har i abort och homosex frågan tagit en liberalare hållning än vad den katolska kyrkan gjort. Kerry har kommenterat Bush:s tro med att säga: Det räcker inte med att bekänna sin tro, man måste också visa den i handling.

Under rubriken medkännande konservatism har George W Bush omvandlat den kristna högerens budskap till ett politiskt handlingsprogram. Detta framgår tydligt i inrikespolitiken som följer moralkonservatismens agenda. Kristligt frivilligarbete istället för välfärd, tuff kärlek i kriminalpolitiken, abortmotstånd och kamp mot positiv särbehandling. I en längtan efter ett idealiserat förflutet, där kyrksamma grannar pysslade i sina trädgårdar i ett kulturellt homogent småstadssamhälle, odlas fruktan för en alltmer hotfull omvärld. Rädslans kultur exploateras och motiverar inskränkningar i det som borde försvaras, alltså demokrati, rättssäkerhet, mänskliga och medborgerliga rättigheter. Den nuvarande ultrakonservativa högen i den amerikanska regeringen har manifesterat sig destruktivt på en lång rad fält. Den som kritiserat USA:s politik har ofta stämplats som anti-amerikansk. Men USA är inte enhetligt, länge har presidenterna mest rekryterats från öst- eller västkusten. Med George W Bush fördes landets maktpolitiska fokus till bibelbältet i det djupa södern. Religionen blev politik och numera deltar Vita husets personal i dagliga bibelstudiegrupper. Bara en tredjedel av USA:s befolkning lever i Södern, men 42 procent av landets soldater kommer därifrån. Här framställs också mer vapen än i någon annan region.

Dagens maktelit i Washington och den högteknologiska vapenindustrin verkar ha fler gemensamma nämnare varav religionen är en av dessa. Vicepresident Cheneys fru Lynn var till februari 2001 medlem av rustningskoncernen Lockheed Martins styrelse. Paul Wolfowitz, Pentagons andreman, avlönades tidigare som konsult av Northrop Grunman, vars tidigare vice ordförande James Roche nu är USA:s flygvapenchef. Mest anmärkningsvärt är vicepresident Dick Cheneys tidigare chefskap för oljeindustrijätten Halliburton. Företaget gjorde stora affärer med Saddams Irak ända till början av år 2000.

Medan bombningarna ännu pågick fick sedan Halliburton jättekontrakt för återuppbyggnad av landet. I maj 2003 fick Halliburtons dotterbolag Kellogg Brown & Root koncession på en stor del av den irakiska oljan utan offentliga anbud. Samma KBR har varit engagerat i byggandet av Guantanamofängelset. Demokratiseringen av Irak har blivit en sorglig fars. Det strategiska målet börjar avteckna sig, ett neutraliserat Irak under de amerikanska oljebolagens kontroll. Förr talade man om att dö för sitt fosterland. I dag gäller något annat med en krass rubrikformulering från en amerikansk tidning: Att dö för Halliburton.

Den kristna högern

Ända sedan USA förklarade sig fritt från det brittiska imperiet den 4 juli 1776 har landet präglats av sitt religiösa arv. Många av de pilgrimer som kom till USA på 1600-talet flydde Europa för sin tros skull och för att något liknande inte skulle kunna ske i USA skrev man in religionsfriheten i grundlagen. Pilgrimernas puritanska tro ligger till grund för de kristna värderingar som än idag genomsyrar det amerikanska samhället och dess politiska arena. Eftersom USA praktiserar personval på alla ämbeten, har kampanjpengar en stor betydelse, pengar som kommer från olika intressegrupper och lobbyister. En grupp som har väldigt mycket pengar och därmed stort politiskt inflytande är den kristna högern. Denna grupp består av personer med utpräglat kristna värderingar och ett kristet regelverk, många är abortmotståndare. Den kristna högern är grupper inom evangelikala kyrkosamfund såsom baptister, pingstvännen och andra karismatiska grupper. Här finns även mormoner. Att finna ytterligare uppgifter om vilka organisationer som är aktiva inom den kristna högern har inte låtit sig göras inom ramen för denna uppsats. Bush knöt tidigt i sin presidentkampanj den kristna högern till sig genom att byta löften om minskade anslag till abortkliniker och familjeplaneringsprogram,

mot pengar till sin kampanj. Han träffade kristna fundamentalister som pastorerna Jerry Hall och Pat Robertson och han tillsatte ministrar med kopplingar till den kristna högern. De som har dessa kopplingar är främst justitieminister John Ashcroft och försvarsminister Donald E Rumsfeld. Dessa båda herrar har också varit pådrivande i Irakfrågan. Mot sig har de haft utrikesminister Colin Powell som representerar den falang inom administrationen som förespråkar en mer multilateral hållning gentemot omvärlden. Bush har hållit sina löften till den kristna högern som nu kan konstatera att de satt en djupt religiös man på landets högsta ämbete. En man som kan användas till att stärka de kristna värderingarna i USA. Bush är övertygad om att Gud inte bara hjälpt honom att bli en nykter alkoholist utan även tagit honom till Vita Huset. Väl på plats har han anordnat bönestunder och förkovrat sig i kristen uppbyggelselitteratur varje morgon. Det är dock vissa, däribland påven, som anser att Bush använder religionen och Gud av retoriska skäl och att hans beteende är allt annat än kristet. Att kristna värderingar sätter sin prägel på USA:s handlande även internationellt har kommenterats av Javier Solana, EU:s generalsekreterare. Han menar att USA har en mer religiös syn på det som händer i världen medan EU har en mer sekulariserad inställning. Ett annat exempel på hur stark den religiösa tron är bland amerikanerna är att hälften av dem tror på Bibelns apokalyptiska förutsägelser. Denna tro är spridd ända upp i regeringen. Justitieminister Ashcroft och försvarsminister Rumsfeld delar denna uppfattning och tror att USA har en stor roll att spela i att förbereda för Messias återkomst. Kriget mot Irak ses av den kristna högern som en början till Armageddon, slutstriden då de kristna ska strida mot Antikrist och Jesus ska återkomma till jorden. Med Bush-administrationens intåg i Vita Huset hårdnar attityden till abort, jämställdhet och jämlikhet. I kristendomens namn dras biståndspengar in och aborträtten i andra länder ifrågasätts. Så långt flirtar den amerikanska presidenten George W Bush med de konservativt kristna men att röra aborträtten i det egna landet blir nog aldrig aktuellt. På sin första dag som USA:s president betalade George W Bush sin skuld till den kristna högern. Inte

en biståndsdollar ska gå till organisationer som arbetar med abortrådgivning eller erbjuder aborter utomlands. Bush beslut att dra in amerikanska biståndspengar till organisationer som arbetar med abortrådgivning var symbolladdat och har jämförts med president Clintons första beslut att förbättra villkoren för de homosexuella. Men vad står George W Bush för egentligen ? Är aborterna på allvar hotade i USA ? Håller det sekulära USA på att bli en uttalat kristen nation ? Vilka moraliska strömningar i USA skapade en president som George W Bush ?

Först måste man förstå taktiken bakom ett amerikanskt presidentval.

" För att bli vald till president måste man klara två mycket olika uppgifter ", säger professor David Goldfield från University of North Carolina, just nu gästprofessor på Svenska Institutet för Nordamerikastudier i Uppsala. " Det är knappast möjligt att bli nominerad till republikansk presidentkandidat utan stöd av den kristna högern". Han berättar att Bush talade mycket om sin personliga uppfattning under valkampanjen. Personligen skulle han gärna se färre aborter, fler adoptioner och mer avhållsamhet. Men han har aldrig sagt att han tänker förändra den liberala abortlagstiftningen i USA. Varför fattade då George W Bush det laddade beslutet om stopp för internationell abortinformation på sin första tjänstgöringsdag ? Bush första dag i ämbetet sammanföll med årsdagen för utslaget i Högsta Domstolen som legaliserade aborter 1973. Detta datum hålls varje år stora anti-abortdemonstrationer i Washington. Bush pressmeddelande talade till dessa demonstranter. Däremot deltog han inte i demonstrationen, det har ingen amerikansk president gjort, inte ens den ärkekonservative Ronald Reagan. Därtill är abortfrågan för känslig. Enligt Förenta Staternas konstitution vore det förbjudet att stoppa bidrag till amerikanska organisationer som med egna pengar sysslar med abort eftersom det skulle hota deras grundlagsskyddade yttrandefrihet. Ändå är det helt i sin ordning att göra detsamma i andra delar av världen.

Återvalskampanjen för George W Bush byggde mindre på att vinna osäkra utan främst på att få till stånd en massiv mobilisering av den kristna högern och vapenlobbyn. Tusentals präster och pastorer förkunnade i sina kyrkor att varje

rättröende kristen måste rösta på Bush. Bara i en del församlingar med färgad majoritet tycktes pastorer, i Martin Luther Kings anda, hävda tankar om fred, socialt ansvarstagande, tolerans och människors lika värde oavsett ras eller kön. Valutgången betyder inte att amerikaner blivit mer religiösa. Andelen som besöker gudstjänster har minskat under efterkrigstiden. Den välkände forskaren Robert Putnam har påvisat en tilltagande religiös polarisering. Det sker en tillväxt i båda ändar, alltså den fundamentalistiska och den sekulära, medan mellangruppen av mer vagt religiösa försvagas. Livets ord och Knutby är tecken på en liknande utveckling i Sverige. John Kerry vann bland kvinnor, ungdomar, färgade, spanskättade, katoliker, judar och icke-religiösa. Bland Bush stora väljargrupper återfinns manliga, vita protestanter, särskilt i åldersgrupperna över 60 år. Bush talar ofta om terrorism med muslimskt ursprung. I verkligheten finns stora likheter mellan fundamentalister inom kristendom, judendom och islam. Religionshistorikern Karen Armstrong tar upp dessa likheter i sin bok " Kampen för Gud". Fundamentalister tycks kategoriskt vara emot många av det moderna samhällets mest positiva värden. De har inget till övers för demokrati, pluralism, religiös tolerans, fredsbevarande insatser, yttrandefrihet eller åtskillnad mellan stat och kyrka. Fundamentalismen i de tre religionerna har blommat ut under senare delen av 1900-talet. De ledande är undantagslöst män, en stark sexuell fixering finns med föreställningar om manlig överlägsenhet, vilket gör att man avskyr alla tankar på jämställdhet mellan könen. USA:s självständighetsförklaring och konstitution är som dokument genomsyrade av upplysningstidens tankar. Åtskillnaden mellan stat och religion är därför en grundbult i amerikansk tradition och demokrati. Den kristna högern vill rasera detta och överst på önskelistan står att utse religiöst fundamentalistiska domare i högsta domstolen för att kunna införa förbud mot abort. För anständiga amerikaner är det generande att USA plötsligt är sämre än EU och flera länder i det tidigare så konservativa Europa när det gäller att upprätthålla en klar gräns mellan kyrkor och politik.

Diskussion:

Kan bara korstågsandan förklara att Bush kan fortsätta att lägga nya grundvalar för världsdemokratien i Irak ? Jag har tidigare försökt påvisa att en liten del av svaret på varför den kristna högern stödjer Bush är det faktum att han är protestant medan Kerry är katolik. Men vilka andra möjligheter kan finnas då jag ska försöka förstå valutgången i USA den 2 november år 2004 ? Här anser jag att paralleller kan dras till det nutida presidentvalet och det faktum att den vita protestanten Bush vann över den katolske Kerry. Här kan Bush ha haft fördel av att vara bekännande medlem av metodistkyrkan.

Jag vill försöka förstå litet av de Förenta Staternas förhållande till religion och har därför sökt stöd hos tänkaren och filosofen Paul Tillich.(1866-1965). Tillich menade att det mod att vara till som skapas av religionen ingenting annat är än en önskan att begränsa sin egen tillvaro med religionens hjälp. Religionen kan minska människans öppenhet mot verkligheten och därmed ge näring åt ett neurotiskt tillstånd. Mycket av det material jag tidigare redovisat pekat mot att USA ser fiender och kollaboratörer snart sagt överallt. Detta vill en majoritet av väljarna följaktligen motverka genom att välja en pånyttfödd kristen bekännare till president och därmed garantera att USA:s namn inte dras i smutsen och dess flagga kan vaja stolt utan obehörig inblandning av andra religioner än just den protestantiskt frikyrkliga.

" Det finns något i det amerikanska modet som väcker häpnad hos en iakttagare från Europa. Ehuru det främst symboliseras i de första pionjärerna, lever det alltjämt hos en stor majoritet av folket. Om den typiske amerikanen har förlorat grundvalarna för sin existens, söker han lägga nya grundvalar. Modet att vara till som en del i framåtskridandet hos den grupp man tillhör, hos denna nation, hos mänskligheten kommer till uttryck i alla typiskt amerikanska filosofiska strömningar: pragmatism, den fortgående processens filosofi, fullkomningsmoralen, den progressiva uppfostran, den av korstågsanda

besjälade demokratin."

Där tycker jag att Paul Tillich tenderar litet av svaret på min fråga som inleder denna uppsats. Troligen vill en majoritet av det amerikanska folket ha en George W Bush som något av en härförare åt det Förenta Stater som återigen vill besjåla sin demokrati med korstågsanda. För de evangeliskt kristna i USA, alltså de som är bokstavstroende inför allt som står i Bibeln, så utgör George W Bush det minsta hotet och den största tillgången. Han är den president som kan försvara tre punkter i amerikansk kristen fundamentalism: obligatoriska skolböner, abortförbud och nej till homosexuellas rättigheter. Att han sedan är den president som startade kriget mot Irak gör också att väljarna vill ha en fortsatt stark man med kristna värderingar vid makten. Nu har väljarna i USA ånyo röstat fram George W Bush, en stor pragmatiker som i sina tal spelar på det faktum att det amerikanska folket till övervägande del är troende och med sitt krig mot terrorismen och i förlängningen Irak vill visa främst det amerikanska folket och i andra hand den övriga världen vem som har tolkningsföreträdet om vilket land som ska dominera omvärlden.

Källförteckning

Tryckta källor

Tidskriften Arena, nr 3, 2003

Alfredsson, Karin, *Bush- moralkonservativ rivstart*, *Arena*, nr 3, 2003

Matteusevangeliet, 5:14-16, *Bibeln*

Gardell, Mattias, *Rasrisk*, N&K, Stockholm 2003

Gardell, Mattias, *Ord & Bild*, nr 3, 2003

Gefle Dagblad, 041126

Haag, Anders, *SvD*, 030408

Karlsson, Ingmar, *Tro, terror och tolerans*, W& W, Stockholm, 2004

Kyrkans Tidning nr 30, 2004

Laurent, Eric, *Bushs okända värld*, Alhambra, Stockholm, 2004

Norbert, Elias, *Sociology*, Norbert & Holland, Berlin, 1939

Tillich, Paul, *Modet att vara till*, Studentlitteratur, Lund, 1977

Otryckta källor

Kristen Vägledning, informationssida på Internet

TV4-nyheterna.se 041101

Uttalande av anonym amerikan i New York år 2002